

KJAK

Nær **ásannar** samgongan, at skattalættin ikki virkar sum ætlað?

POUL MICHELSEN

Framsókn

Framsókn hevur, í sambandi við flatskattauppskotið hjá samgonguni víst á, at skattalættin – soleiðis sum hann varð samansettur - ikki fór at kikkstarta búskapin stórvegis.

Undir viðgerðini í løgtinginum vístu vit á, at tað var rætt at geva høgu inntøkunum ein kappingarføran skattalætta, men vístu eisini á, at um lættin skuldi virka mennandi í búskapinum, so var neyðugt at hesin eisini koma at

umfata miðalinntøkurnar og barnafamiljurnar.

Tí gjørði Framsókn eitt broytingaruppskot til uppskotið hjá samgonguni. Vit mæltu til at barnafrádrátturin skuldi hækka við kr. 2000,- og at inntøkur millum kr. 175.000 og 400.000 skuldi fáa ein lætta, sum lá millum kr. 1350,- og 3050,- um mánaðin.

(Broytingaruppskotið sæst á heimasíðu okkara www.framsokn.fo)

Hesum loyvdi Sambandsflokkurin, Fólkaflokkurin, Sjálvstýrisflokkurin og Miðflokkurin ikki – hetta hóast at lættin var fult figgjaður. Samgongan feldi okkara uppskot.

Uppskotið hjá landsstýrinum er bara ikki gott nokk

Eftir okkara bestu sannføring og eftir nýggjastu tølunum frá Hagstovuni hava tær umleið 145 milliónirnar, sum higartil eru útgoldnar í ár, ikki virkað eftir ætlan. Tvørturímóti er forbrúkið á vanligum brúksvørum fallið.

Neyðugt er tí, at figgjarlógin fyri 2013 ger rúm fyri at viðka um skattalættan soleiðis, at hann rakar breiðari og gevur miðalinntøkunum og barnafamiljum rúmari figgjarligar ræsir. Hesum vil Framsókn virka fyri.

“Barnakekkur” í Tórshavnar Kommunu

Í Framsókn ásanna vit, at fólkatálið í Tórshavn minkar - einasti høvuðsstaður í Norðanlondum sum minkar. Orsøkirnar er allarhelst fleiri, men ongin ivi er um, at nógvar familjur í kommununi – ikki minst barnafamiljurnar - eru so hart kroystar figgjarliga, at avgerðin um at flyta burtur verður umhugsað alla tíðina.

Hetta er eisini orsøkin til, at valevnini hjá Framsókn til býráðsvalið í november vilja, at barnafamiljur frá 1. januar, 2013 fáa ein munandi størri figgjarligan styrk. Kommunali barnastyrkurin, sum í dag er kr. 5.500,- skal hækkað við kr. 6000,- soleiðis, at árligi barnastyrkurin fram yvir verður kr. 11.500,- fyri hvørt barnið undir 18 ár.

Hetta kemur at kosta kommununi 28 mill - ella eitt

knappt skattaprocent (eitt skattaprocent í Tórshavn er í dag knappar kr. 32 mill).

Barnafamiljur eru besta tilfeingið, sum kommunan eigur, og tí er sera umráðandi, at kommunan raðfestir við hesum fyri eyga. Eru roknskapartølini hjá kommununi røtt, so hevur kommunan ráð til hetta, men tað skulu vit koma nærri inn á seinni.

Stuðulin verður útgoldin undir heitinum “barnakekkur” og merkir hetta, at peningurin verður útgoldin uttanum skattaskipanina. Upphæddin skal fylgja barninum og koma tí til góðar. Tað ger ein frádráttur í skattinum hjá foreldrunum ikki í sama mun.

Ásanna mistakið.

Stutt eftir at býráðsvalenvini hjá Framsókn boðaðu frá, at tey vildu hækka figgjarliga stuðulin til barnafamiljur í

Tórshavnar Kommunu, kom Fólkaflokkurin út við umleið sama vallyfti. Hetta er gott - og upp á tíðina.

Við tí skattapolitikki, Tórshavnar Kommuna hevur ført seinastu árin, kunnu vit undrast á, hví flokkurin hesi seinastu nógvu árin ikki hevur sæð ta figgjarligu trongstøðu - sum børn og barnafamiljur í kommununi eru í.

Positívt er eisini, at Fólkaflokkurin við hesum ásannar, at flatskatturin ikki fekk ta ávirkan á búskapin, sum flokkurin stívrændur hevur hildið uppá. Tíðin er komin til at viðurkenna hetta og gera neyðugar broytingar. Tað kostar nakað meira – men ger allan munin.

Hesum vil Framsókn virka fyri – bæði á bygd og bý.

Baksíðan av medaljuni

LEVI MØRK

Fyri Javnaðarflokkin hjá Tórshavnar Kommunu

Hvussu kunnu vit lata eyguni aftur fyri, at familjur ganga svangar í Føroyum? At vit hava heimleys fólk gangandi á gøtunum? At støk fólk, pensionistar, einsamallar mammur og pápar og aðrar familjur ongan tjans hava at seta føtur undir egið borð? At tey ikki ein gang kunnu leiga eina líkinda íbúð fyri ein prís, tey hava ráð til? At børn mugu vaksa upp í soppafongdum kjallaríbúðum?

Hvussu kunnu vit liva við, at tað er vorðið alt ov dyrt hjá alt ov nógvum fólki um at búgva í Føroyum? At almennar tænastur og tilboð ikki kunnu liva upp til støðið í grannalondunum? At sálarveik, tey eldru og heimleysir føroyingar

verða slept á fjall? At sitandi politiska samgonga framvegis ikki hevur ásett eitt fátækramark? At eingin almannagagnligur íbúðarpolitikkur verður rikin? At eingin tykist at leggja í at fáa staðfest, hví kostnaðarstöðið í Føroyum er eitt av heimsins hægstu? Og at eingin veruliga ger nakað fyri at tálma prís-vøkstrinum? Ynskja vit, at fólk skulu flýggja í stórum tali úr Føroyum?

Hetta sømir seg als ikki einum vælferðarsamfelag sum okkara. Allir borgarar í landinum hava rætt til eitt sømiligt lív. Javnaðarflokkurin kann ikki longur finna seg í ójavnanum. Nú má flokkurin traðka meira í

karakter og syrgja fyri at fá skil í óskilið.

Samgongan niðurlagar vælferðarsamfelagið

Javnaðarflokkurin arbeiddi í nógv ár hart fyri at betra um viðurskiptini hjá teimum veikaru bólkunum í samfelagnum, m.a. saman við sambandsflokkinum. Men sambandsflokkurin tykist at hava svikið síni ideal og heilt at hava slept sosialu virðunum. Nú er alt ístaðin farið at snúgva seg um at gjøgnumføra fólkafløkshugsjónina, har atlitini til tey veiku verða ofrað, meðan tey fáu skulu fáa best møguligt høvi til at mjólka tey mongu fyri virðir. Úrslitið er, at tey ríku gerast enn ríkari og tey fátæku enn fátækari.

Í eini slíkari ósolidariskari samfelagsskipan er ein hjartaleys regla galdandi: Alt, sum ikki kann standa, má falla! Hesin karráði politikkur er í ferð við at niðurlaga tað vælferðarsamfelagið, sum javnaðarflokkurin hevur roynt at bygt upp. Men hetta fær ikki tey veiku til at hvørva. Tey eru har enn - uttan so at tey flyta uttan-

lands, har tey fáa tær sømdir, tey áttu at fingið her. Men er tað rætt at turka hesa ábyrgd av á onnur lond?

Land og kommuna hava felags ábyrgd

Vit kunnu ikki lata sum um, at tey fátæku, tey heimleysu, tey gomlu, tey sinnisveiku o.o. ikki eru til. Tey hava eisini rætt til at vera her. Vit kunnu ikki renna undan ábyrgdini at taka okkum av teimum. Vit mugu viðurkenna, at tað vil altíð vera ein partur av fólkinum, sum hevur hjálp og stuðul fyri neyðini frá teimum, sum eru sterkari. Summi mugu hava hjálp til sjálvhjálp. Landið og kommunurnar mugu í felag lyfta hesa uppgávu. Eingin av pørtunum kann renna undan ábyrgdini og turka hana av á hin partin. Vit kunnu øll gera nakað.

Ístaðin fyri at ríka tey fáu upp við skattalættum, onnur mugu sviða fyri, kundi peningurin verið brúktur til at gjørt íløgur í íbúðarbygging. Tað átti at borið til at ríkið ein íbúðarpolitikk - um ikki annað her í Tórshavnar Kommunu – sum

ikki er lagdur til rættis fyri at geva nøkrum fáum vinning burturúr, men har íbúðarbyggingin skal hvíla í sær sjálvum. Rakstrarkostnaðir og húsaleiga kann soleiðis koma niður á eitt støði, sum er til at gjalda fyri vanligar familjur. Kunnu fólk búgva lutfalsliga bíligt, hava tey eisini meira keypiorku eftir til annað. Hetta hevði verið ein nógv meira rættvísur máti at býtt virðini út í samfelagnum, so øll fáa ágóða.

Flatskattur við til óbeinleiðis at seta prísstöðið upp

Sum nú er, hava summi fingið meira keypiorku enn onnur orsaka av flatskattinum. Tey spyrja ikki um prísir og eru soleiðis óbeinleiðis við til at hækka prísstöðið. Hetta gongur út yvir tey, sum ikki fáa ágóðan av flatskattinum, og sum ofta ikki eingang hava ráð til keypa sjálvst neyðsynjarvørur.

Her kundi tað almenna hjálpt til við t.d. at leggja loft á, hvussu nógvan vinning til ber at roknað sær av eini vøru. Til ber eisini at skilja ímillum

vørubólkarnar, tá MVG verður ásett. Frukt, mjólk, breyð, og o.a. lívsneyðugt kundi bert verið álagt 13-15% MVG. Aðrar vanligar vørur kundu fingið álagt 18%, meðan marglætisvørur so sum góðgæti, rúsdrekka og parfuma vóru áløgð 25% og uppeftir. Tað at gera mun á vørubólki eitur ikki at vera nakar trupulleiki fyri TAKS, um hetta verður gjørt skipað. Kostnaðarstöðið má og skal niður.

Vit í Javnaðarflokkinum kunnu ikki longur stillisliga verða vitni til, at so stórir partar av fólkinum verða sviknir av samgonguni. Hetta oyðileggur okkara samfelag og fær fólk at rýma. Omanfyrinevndu uppskot kundu lætt um hjá fólki, men kosta kortini ikki samfelagnum eyka. Tey eru tí nøkur av teimum málum, sum eg meti, at javnaðarpolitikkarar eiga at seta í hásæti. Vit mugu vísa, at vit leggja gerðir aftan fyri orð okkara um at virða menniskju og verja tey sosialu virði, sum vit í eina øld hava barst fyri.